

κέ. Ἐπιλήψεις τῶν μαθημάτων ὡς οὐδενὸς ἀξίων
ὄντων, καὶ ἀντιλογίαὶ πρὸς αὐτὰς ἀντιδιατάξεις τε διὰ
πλειόνων.

-----[7.7-9]

Γεγόνασι δέ τινες, οἱ μὲν παλαιοὶ οἱ δὲ 79.1
νέοι, οἵτινες τὴν ἐναντίαν δόξαν περὶ τῶν μαθημά-
των ἐξεννόησαν, ψέγοντες αὐτὰ ὡς παντελῶς ἀχρηστα
καὶ πρὸς τὸν ἀνθρώπινον βίον οὐδὲν συμβαλλόμενα. 79.4
ἔνιοι δὲ οὕτως ἐπιχειροῦσιν· εἰ ἀχρεῖον αὐτῶν τὸ
τέλος, δι' ὅπερ αὐτὰ μανθάνειν φασὶ δεῖν οἱ φιλό-
σοφοι, πολὺ πρότερον ἀνάγκη μάταιον εἶναι τὴν περὶ 79.7
ταῦτα σπουδὴν. περὶ δὲ τοῦ τέλους σχεδὸν ὁμολο-
γοῦσι πάντες οἱ δοκοῦντες περὶ αὐτὴν μάλιστα ἠκρι-
βωκέσαι. φασὶ γὰρ οἱ μὲν εἶναι τὴν τῶν ἀδίκων καὶ 79.10
δικαίων καὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμην, ὁμοίαν
οὔσαν γεωμετρίαν καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς τοιαύταις, οἱ δὲ 79.12
τὴν περὶ φύσεως τε καὶ τῆς τοιαύτης ἀληθείας φρό-
νησιν, οἷον οἱ τε περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Παρμενίδην 79.14
εἰσηγήσαντο.

-----[79.1-15]

δεῖ δὴ μὴ λελθῆναι τὸν μέλλοντα περὶ 79.15
τούτων ἐξετάζειν, ὅτι πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ πρὸς
τὸν βίον ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις ἐν τῷ χρῆσθαι καὶ
πράττειν ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ γινώσκειν μόνον· 79.18
οὔτε γὰρ ὑγιαίνομεν τῷ γνωρίζειν τὰ ποιητικὰ τῆς
ὑγείας, ἀλλὰ τῷ προσφέρεσθαι τοῖς σώμασιν· οὔτε 79.20
πλουτοῦμεν τῷ γινώσκειν πλοῦτον, ἀλλὰ τῷ κεκτῆ-
σθαι πολλὴν οὐσίαν· οὐδὲ τὸ πάντων μέγιστον εὖ
ζῶμεν τῷ γινώσκειν ἅττα τῶν ὄντων, ἀλλὰ τῷ πράτ- 79.23
τειν εὖ· τὸ γὰρ εὐδαιμονεῖν ἀληθῶς τοῦτ' ἐστίν. ὥστε
προσῆκει καὶ τὴν φιλοσοφίαν, εἴπερ ἐστὶν ὠφέλιμος, 79.25
ἢτοι πράξιν εἶναι τῶν ἀγαθῶν ἢ χρήσιμον εἰς τὰς
τοιαύτας πράξεις. 80.1

-----[79.15-80.1]

79.21 <τὸν> πλοῦτον Proclus → || 23 ἅττα] ἅττα Rose

ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἐστὶν οὐθ' αὕτη 80.1
πραγμάτων ἐργασία τίς οὐτ' ἄλλη τῶν προειρημένων
ἐπιστημῶν οὐδεμία, φανερόν ἐστι πᾶσιν· ὅτι δ' οὐδ' 80.3

ἔστι χρήσιμος εἰς τὰς πράξεις, ἐκείθεν ἂν τις καταμάθοι. μέγιστον γὰρ ἔχομεν παράδειγμα τὰς ὁμοίας ἐπιστήμας αὐτῇ καὶ τὰς ὑποκειμένας δόξας· ὧν γὰρ εἰσιν οἱ γεωμέτραι δι' ἀποδείξεως θεωρητικοί, τούτων οὐδενὸς ὀρώμεν αὐτοὺς ὄντας πρακτικούς, ἀλλὰ καὶ διελεῖν χωρίον καὶ τὰ ἄλλα πάντα πάθη τῶν τε μεγεθῶν καὶ τῶν τόπων οἱ μὲν γεωδαίται δύνανται δι' ἐμπειρίαν, οἱ δὲ περὶ τὰ μαθήματα καὶ τοὺς τούτων λόγους ἴσασι μὲν ὡς δεῖ πράττειν, οὐ δύνανται δὲ πράττειν.

80.5

80.8

80.10

80.12

-----[80.1-13]

80.2 τίς FL: [τίς] Rose; τις Pistelli → || 10 τῶν τόπων <...> οἱ μὲν γεωδαίται Gigon

ὁμοίως δ' ἔχει καὶ περὶ μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, ὅσαις διήρηται τό τε τῆς γνώσεως καὶ τὸ τῆς ἐμπειρίας χωρὶς. οἱ μὲν γὰρ τὰς ἀποδείξει καὶ τοὺς συλλογισμοὺς διωρισμένοι περὶ συμφωνίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων, ὥσπερ οἱ κατὰ φιλοσοφίαν, σκοπεῖν εἰώθασιν, οὐδενὸς δὲ κοινωνοῦσι τῶν ἔργων, ἀλλὰ κἂν τυγχάνωσιν αὐτῶν δυνάμενοί τι χειρουργεῖν, ὅταν μάθωσι τὰς ἀποδείξεις, ὥσπερ ἐπίτηδες, εὐθύς αὐτὰ χειρὸν ποιοῦσιν· οἱ δὲ τοὺς μὲν λόγους ἀγνοοῦντες, γεγυμνασμένοι δὲ καὶ δοξάζοντες ὀρθῶς ὄλω καὶ παντὶ διαφέρουσι πρὸς τὰς χρεῖας. ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἀστρολογίαν, οἷον ἡλίου καὶ σελήνης πέρι καὶ τῶν ἄλλων ἀστρῶν, οἱ μὲν τὰς αἰτίας καὶ τοὺς λόγους μεμελετηκότες οὐδὲν τῶν χρησίμων τοῖς ἀνθρώποις ἴσασι, οἱ δὲ τὰς ὑπὸ τούτων ναυτικὰς καλουμένας ἐπιστήμας ἔχοντες χειμῶνας καὶ πνεύματα καὶ πολλὰ τῶν γινομένων δύνανται προλέγειν ἡμῖν. ὥστε πρὸς τὰς πράξεις ἀχρεῖοι παντελῶς ἔσονται αἱ τοιαῦται ἐπιστήμαι· εἰ δὲ τῶν πράξεων τῶν ὀρθῶν ἀπολείπονται, τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἀπολείπονται ἢ φιλομάθεια.

80.13

80.15

80.18

80.20

80.23

80.25

80.28

81.1

81.3

-----[80.13-81.4]

Πρὸς δὴ ταῦτα ἀντιλέγοντες, εἶναί τε φαμεν ἐπιστήμας τῶν μαθημάτων καὶ ταύτας δυνατὰς εἰς τὸ μεταλαβεῖν. αἰεὶ γὰρ γνωριμώτερα ἀμφοτέρω, τὰ πρότερα τῶν ὑστέρων καὶ τὰ βελτίω τὴν φύσιν τῶν χειρόνων· τῶν γὰρ ὠρισμένων καὶ τεταγμένων ἐπιστήμη μᾶλλον ἔστιν ἢ τῶν ἐναντίων, ἔτι δὲ τῶν αἰτίων ἢ τῶν ἀποβαινόντων. ἔστι δὲ ὠρισμένα καὶ τεταγμένα τὰ ἐν τοῖς ἀκινήτοις μαθηματικοῖς εἶδεσιν. αἰτία τε μᾶλλον τὰ πρότερα τῶν ὑστέρων· ἐκείνων γὰρ ἀναιρουμένων ἀναιρεῖται τὰ τὴν οὐσίαν ἐξ ἐκείνων ἔχοντα,

81.5

81.7

81.10

81.12

μήκη μὲν ἀριθμῶν, ἐπίπεδα δὲ μηκῶν, στερεὰ δὲ ἐπιπέδων. ὥστε εἴπερ πάντων ἐστὶν ἀπλούστερα τὰ ἐν τοῖς μαθήμασι, ἔσται καὶ ἀρχικώτερα πάντων. ὥστε περὶ τὰ ἀμείνονα καὶ ἀρχηγικώτερα ἔσονται πολὺ μᾶλλον ἐπίστημον, καὶ δυνατὸν κτήσασθαι ὑπάρχουσι· πολὺ γὰρ πρότερον ἀναγκαῖον τῶν αἰτίων καὶ τῶν στοιχείων εἶναι φρόνησιν ἢ τῶν ὑστέρων. οὐ γὰρ ταῦτα τῶν ἄκρων οὐδ' ἐκ τούτων τὰ πρῶτα πέφυκεν, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων καὶ δι' ἐκείνων καὶ τὰλλα γίγνεται καὶ συνίσταται φανερώς.

81.15

81.18

81.20

81.22

[καὶ]

81.24

-----[81.5-24]

81.7 [ἀμφοτέρα] *Protr.* 38.3 || 7-8 τὰ <τε> πρότερα Festa || 12 <θεωρούμενα> *Gigon* || 17 <πρότερα> *Gigon* || 18 ἐπίστημον, καὶ δυνατὸν] ἐπιστημαὶ καὶ δυναταὶ editions || 23 [καὶ] τὰλλα *Protr.* 39.3

ὅτι δὲ καὶ μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν καὶ πάντων ὠφελιμώτατον τῶν ἄλλων, ἐπίστασθαι τὰ μαθήματα, ἐκ τῶνδε δηλον. λόγος γὰρ καὶ φρόνησις ἡγεῖται τῶν ἀγαθῶν· κανὼν τε καὶ ὅρος ἀκριβέστατος τῶν ἀγαθῶν οὐδεὶς ἄλλος ἐστὶ πλην ὁ φρόνιμος· ὅσα γὰρ ἂν οὗτος ἔλοιτο, ταῦτ' ἐστὶν ἀγαθὰ, κακὰ δὲ τὰναντία τούτοις. ἐπεὶ δὲ πάντες αἰροῦνται μάλιστα κατὰ τὰς οἰκείας ἕξεις (τὸ μὲν γὰρ δικαίως ζῆν ὁ δίκαιος, τὸ δὲ κατὰ τὴν ἀνδρείαν ὁ τὴν ἀνδρείαν ἔχων, ὁ δὲ σώφρων τὸ σωφρονεῖν ὁμοίως), δηλον ὅτι καὶ τὸ φρονεῖν ὁ φρόνιμος αἰρήσεται πάντων μάλιστα· τοῦτο γὰρ ἔργον ταύτης τῆς δυνάμεως. ὥστε φανερόν ὅτι κατὰ τὴν κυριωτάτην κρίσιν κράτιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἡ φρόνησις. καὶ οὐ δεῖ πάντας χρείας ἕνεκα αὐτὴν μεταδιώκειν· καὶ γὰρ αὕτη δι' αὐτὴν ἐστὶν αἰρετή.

[καὶ]

81.25

82.1

ἀκριβέστερος

82.4

<τὰ> κατὰ

82.6

82.8

82.10

82.12

-----[81.24-82.13]

81.24 [καὶ] *Protr.* 39.11 || 82.2 ἀκριβέστερος] ἀκριβέστατος *Protr.* 39.17 || 4 <καὶ> κακὰ *Protr.* 39.19 || 5 <τὰ> κατὰ *Protr.* 39.21 Festa || 10 [ὅτι] L || 11-12 [πάντας] *Gigon*)

Καὶ περὶ μὲν ὠφελείας καὶ μεγέθους τοῦ πράγματος ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι νομίζω, διότι δὲ πολλῶν ῥάστη τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἡ κτήσις αὐτῆς, ἐκ τῶνδε πέπεισμαι. τὸ γὰρ μήτε μισθοῦ παρὰ τῶν ἀνθρώπων γινομένου τοῖς φιλοσόφοις, δι' ὃν συντόμως οὕτως ἂν διαπονήσειαν, πολὺ τε προεμένους τὰς ἄλλας τέχνας ὅμως ἐξ ὀλίγου χρόνου θεόντας παρεληλυθέναι ταῖς ἀκριβείαις, σημείον μοι δοκεῖ τῆς περὶ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι ῥαστώνης. ἔτι δὲ τὸ πάντας φιλοχωρεῖν ἐπ' αὐτῇ καὶ βούλεσθαι σχολάζειν ἀφεμένους τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐ μικρὸν τεκμήριον ὅτι μεθ' ἡδονῆς ἢ προσεδρεία γίγνεται· πονεῖν γὰρ οὐδεὶς ἐθέλει πολὺν

82.14

82.16

82.18

<εἰς> τὰς

82.20

82.23

82.25

χρόνον. πρὸς δὲ τούτοις ἡ χρῆσις πλείστον διαφέρει πάντων· οὐδὲν γὰρ δέονται πρὸς τὴν ἐργασίαν ὀργάνων οὐδὲ τόπων, ἀλλ' ὅπη τις ἂν θῆ τῆς οἰκουμένης τὴν δianoian, ὁμοίως πανταχόθεν ὥσπερ παρουσίας ἀπτεται τῆς ἀληθείας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἀποχρώντως εἴρηται πρὸς τὸν ἐνεστῶτα καιρόν· καὶ γὰρ ὅτι δυνατὸν καὶ διότι μέγιστον τῶν ἀγαθῶν καὶ κτήσασθαι ῥάδιον ἢ φρόνησις, ἀποδέδεικται.

-----[82.14-83.5]

82.17 πέπεισμαι] πεισθειη τις ἂν *Protr.* 40.15 → || παρὰ] περὶ *Protr.* 40.15 || 18 φιλοσόφουσι *Protr.* 40.16 || 18 ἂν <ἂν> L || 19 <εἰς> τὰς *Protr.* 40.17 || 83.5 φρόνησις] φιλοσοφία *Protr.* VI 41.4 →

Νεώτατον οὖν ὁμολογουμένως ἐστὶ τῶν ἐπιτηδεύματων ἢ περὶ τὴν ἀλήθειαν ἀκριβολογία. μετὰ γὰρ τὴν φθορὰν καὶ τὸν κατακλυσμόν τὰ περὶ τὴν τροφήν καὶ τὸ ζῆν πρῶτον ἠναγκάζοντο φιλοσοφεῖν, εὐπορώτεροι δὲ γενόμενοι τὰς πρὸς ἡδονὴν ἐξεργάσαντο τέχνας, οἷον μουσικὴν καὶ τὰς τοιαύτας, πλεονάσαντες δὲ τῶν ἀναγκαίων οὕτως ἐπεχείρησαν φιλοσοφεῖν. τοσοῦτον δὲ νῦν προεληλύθασιν ἐκ μικρῶν ἀφορμῶν ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ ζητοῦντες οἱ τε περὶ τὴν γεωμετρίαν καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς ἄλλας παιδείας, ὅσον οὐδὲν ἕτερον γένος ἐν οὐδεμίᾳ τῶν τεχνῶν. καίτοι τὰς μὲν ἄλλας πάντες συνεξορμῶσι τιμώντες κοινῇ καὶ τοὺς μισθοὺς τοῖς ἔχουσι διδόντες, τοὺς δὲ ταῦτα πραγματευομένους οὐ μόνον οὐ προτρέπομεν ἀλλὰ καὶ διακωλύομεν πολλάκις, ἀλλ' ὅμως ἐπιδίδωσι πλείστον, διότι τῇ φύσει ἐστὶ πρεσβύτατα· τὸ γὰρ τῇ γενέσει ὕστερον, οὐσία καὶ τελειότητι προηγείται.

-----[83.6-22]

83.9 φιλοσοφεῖν] φροντιζειν cf. Proclus 29.2

Καὶ ἡ τῶν μαθημάτων οὖν ἐπιστήμη κρατεῖ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν ἐκ περιττοῦ, κάλλει καὶ ἀκριβείᾳ τῶν πάντων ἐπιτηδευμάτων προέχουσα· ἔχει δὲ καὶ τὸ κατὰ λόγον οὕτως. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ τῇ γενέσει ὁμοφυῆ περισπούδαστά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις ὥστε κτᾶσθαι κατὰ δύναμιν, ἐπὶ δὲ τούτοις τὰ ἀπολύοντα ἡμᾶς τῆς σωματοειδοῦς φύσεως πολὺ τῶν προτέρων ἐστὶ τιμιώτερα· τὰ μὲν γὰρ ὡς ἀναγκαῖα προὔποκειται, τὰ δὲ ὡς δι' αὐτὰ αἰρετὰ καὶ σεμνὰ πρεσβείων καὶ τιμῆς ἡξίωται.

-----[83.23-84.7]

συμβάλλεται μὲν οὖν	84.7
καὶ πρὸς τὴν ὅλην ἀνθρωπίνην ζωὴν οὐκ ὀλίγας χρείας	
ἡμῖν τὰ μαθήματα, ὡς πρόδηλον τοῖς ἐπὶ τοῦ βίου τὰ	
ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν τεχνῶν ἔργα ἐπισκοπούμενοις·	84.10
οὐ μὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐστὶ ἐλάττωνος σπουδῆς ἄξια,	
τὰ δὲ μέγιστα ἢ κάθαρσις ἐστὶ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς,	84.12
καὶ ἡ τοῦ νοῦ περιαγωγή πρὸς τὸ νοητόν, καὶ ἡ	
μετουσία τῆς τοῦ ὄντος ἐνεργείας. ταῦτα δ' ἡμῖν	
παρασκευάζουσα ἡ μαθηματικὴ ἐπιστήμη τὰ πάντα	84.15
ἀγαθὰ παρέχει, ὥστε πρὸς τὸ τέλος τῆς εὐδαιμονίας	
οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλη μέθοδος οὕτω συναίρεται. διὰ	84.17
δὴ τούτων οὐ μόνον ψευδεῖς οἱ ἐναντίοι λόγοι πεφῆ-	
νασιν, ἀλλὰ καὶ τὰ μαθήματα χρησιμώτατα ὄντα ἡμῖν	84.19
ἀποδέδεικται.	

-----[84.7-20]